

Огляди та рецензії

Л. К. Вахніна, І. Г. Церковняк

ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ ВИДАТНОГО НАРОДОЗНАВЦЯ

(до 200-річчя від дня народження Оскара Кольберга)

Оскар Кольберг – знакова постать у польській фольклористиці та етнографії. Його творча діяльність викликала численні схвальні відгуки сучасників, а наукова спадщина після смерті вченого ще тривалий час видавалася, справляючи значний вплив на розвиток фольклористики.

2014 рік рішенням Сейму Республіки Польща не випадково оголошений Роком Оскара Кольберга. Адже 22 лютого 2014 року виповнилося 200 років від дня народження видатного народознавця. Цій знаменній даті було присвячено цілу низку урочистостей, наукових конференцій, позаяк нукова спадщина вченого налічує близько 90 томів.

Серед найпомітніших ювілейних подій цього року – міжнародна конференція «Праці Оскара Кольберга як національна і європейська спадщина», що відбулася 22–23 травня в Познані під патронатом Президента Польщі Броніслава Коморовського. Її організаторами виступили Інститут імені Оскара Кольберга, Комітет етнологічних наук Польської академії наук, Інститут етнології та культурної антропології Університету імені Адама Міцкевича в Познані, а також Польське народознавче товариство у Вроцлаві.

Напередодні цього заходу була влаштована прес-конференція, у якій взяли участь директор Інституту музики і танцю в Познані Анджей Косовський, директор Курницької бібліотеки проф. Томаш Ясинський, відомий етнолог, проф., доктор габ. Збігнев Ясевич, директор Інституту імені Оскара Кольбер-

га Ян Палка та його заступник – доктор Ева Антибожець. На прес-конференції відбулася урочиста презентація двох останніх публікацій – «Oskar Kolberg. 1814–1890» («Оскар Кольберг. 1814–1890») Агати Скрукви та «Aż tu nagle... Bajki ze zbiorów Oskara Kolberga» («Казки зі збірок Оскара Кольберга») в опрацюванні Елжбети Міллерової. Того ж дня в Музеї музичних інструментів відбувся концерт, під час якого прозвучали музичні твори О. Кольберга у виконанні викладачів Познанської консерваторії ім. Падеревського – Івони Ковальковської та Анджея Татарського.

Конференція розпочалася музичним привітанням К. Буджіка. Міністерство культури і національної спадщини Польщі нагородило золотою медаллю «Gloria Artis» проф. Богуслава Лінетта – відомого дослідника музикознавчої спадщини Оскара Кольберга. Вітальний лист від директора Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М. Т. Рильського НАН України академіка Ганни Скрипник зачитала Лариса Вахніна. З польськими науковцями ІМФЕ ім. М. Т. Рильського пов'язують тривалі та плідні контакти.

Пленарні засідання проходили в чотирьох секціях. У першій секції «Оскар Кольберг – документаліст і дослідник культури ХІХ ст.» представлено діяльність О. Кольберга і його доробок. Наукова спадщина вченого справила вплив на становлення та еволюцію польського народознавства. Методологія та методика його досліджень, стратегія систематизації явищ народної культури містять чимало цінного для сучасних дослідників. О. Кольберг залишається надзвичайно важливою постаттю для осягнення історії польської фольклористики.

На засіданні другої секції «З проблематики *Ludi...*» точилася наукова дискусія, у який спосіб матеріали О. Кольберга можуть бути систематизовані й використані у світлі сучасних гуманітарних наук. Адекватна рецепція наукової спадщини О. Кольберга включає в себе не лише аналіз його внеску до

польської фольклористики, а й вплив на європейське народознавство. Праці вченого – цінний матеріал для сучасних дослідників у контексті методики збирання та систематизації фольклору в різних європейських країнах. Це дає можливість висвітлити контактні впливи і визначити роль праць О. Кольберга у становленні й розвитку європейської і світової фольклористики.

Третя секція «Оскар Кольберг – збирач музичного фольклору, теоретик і композитор» стосувалася документації музичних творів ХІХ ст.

Під час роботи четвертої секції «Сучасна рецепція доробку Оскара Кольберга» розглядався вплив робіт ученого на сучасні дослідження проблем регіоналізму. Стан сучасного ан-

Учасники Міжнародної конференції «Праці Оскара Кольберга як національна і європейська спадщина» (зліва направо): директор Інституту славістики ПАН, професор, доктор габілітований Анна Енгельгін; завідувач кафедри фольклористики та культурознавства Опольського університету, професор, доктор габілітований Тереса Смолінська; професор, доктор габілітований Єжи Бартмінський (голова оргкомітету); завідувач відділу мистецтва та народної творчості зарубіжних країн ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України Леся Вахніна; директор Інституту імені Оскара Кольберга в Познані Ян Палка.
м. Познань (Польща). 22–23 травня 2014 р.

тропоцентричного народознавства диктує потребу адаптації наукової спадщини О. Кольберга. Це стосується не лише всебічного дослідження й упорядкування здійснених ним записів, а й актуалізації цього багатого наукового матеріалу в сучасному культурному процесі.

Увага приділялася також проблемі вироблення становлення методології народознавства у працях О. Кольберга та впливу його спадщини на сучасний стан народознавчих дисциплін.

У роботі конференції, крім польських учених, взяли участь науковці з Болгарії, Білорусі, Німеччини, Росії, Сербії, Чехії, України. Українських науковців репрезентували завідувач відділу мистецтва та народної творчості зарубіжних країн ІМФЕ ім. М. Т. Рильського Лариса Вахніна та аспірантка цього відділу Іванна Церковняк.

У межах конференції було організовано екскурсії до Великопольського етнографічного парку і Національного музею сільського господарства та агропромислового комплексу в Шреняві.

Прихід у польську фольклористику О. Кольберга символізував настання нового етапу в розвитку народознавства. Його титанічна праця у справі збирання, систематизації та видання величезних пластів народнопоетичної творчості стала найвагомішим внеском у світову народознавчу науку. Постать Оскара Кольберга є значущою і для України; багатотомна спадщина вченого налічує понад 10 томів українських фольклористичних та етнографічних матеріалів.

Символічно, що в той самий час у Познані відбувався V фестиваль культури «Українська весна»; на всіх вулицях було встановлено білборди з написом «Україна 2014».